

Budżety gospodarstw domowych w województwie mazowieckim w 2022 r. ¹

21.09.2023 r.

↑ **113,3**

Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwie domowym r/r

W gospodarstwach domowych w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano większy wzrost wydatków niż dochodu rozporządzalnego, spadek spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych oraz poprawę wyposażenia gospodarstw domowych w sprzęt nowej generacji. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw uległa pogorszeniu.

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności, jest bowiem jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej), która daje możliwość uogólnienia (z określoną precyzją) uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe. Przedstawione wyniki badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

W 2022 r. w województwie mazowieckim badaniem tym objęto 3846 gospodarstw domowych (4506 w 2021 r.), co stanowiło 13,6% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,40 (w 2021 r. – 2,45), z czego 1,12 to osoby pracujące (nieznacznie mniej niż w 2021 r.). W skali roku zmniejszyła się przeciętna liczba osób pozostających na utrzymaniu z 0,62 do 0,59 oraz osób pobierających świadczenia społeczne z 0,67 do 0,66.

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,40, tj. mniej niż w kraju (2,47)

Dochody gospodarstw domowych

Decydujący wpływ na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o podatki od dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości. Przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2022 r. w gospodarstwach domowych w województwie mazowieckim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 2685,93 zł. Jego wartość zwiększyła się w skali roku o 10,7% (o 259,05 zł) i była o 19,4% (o 436,14 zł) wyższa od analogicznego dochodu w kraju (2249,79 zł).

Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w województwie mazowieckim był o 19,4% wyższy od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju

W porównaniu z 2021 r. nastąpił wzrost dochodów z pracy najemnej o 18,1% oraz ze świadczeń społecznych o 12,6%. Zmniejszyły się natomiast dochody z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie o 48,0% i z pracy na własny rachunek o 1,8%.

¹ Prezentowane w opracowaniu dane za lata 2021 i 2022 zostały uogólnione w oparciu o wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyników za 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych.

Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2021	2022	
		w złotych	w odsetkach
Dochód rozporządzalny	2426,88	2685,93	100,0
w tym dochód do dyspozycji	2373,36	2601,99	96,9
w tym:			
z pracy najemnej	1320,21	1559,71	58,1
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	118,59 ^a	61,67 ^b	2,3
z pracy na własny rachunek	356,53 ^c	350,14	13,0
ze świadczeń społecznych	572,02	643,82	24,0

a-c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 24,62%, b – 55,65%, c – 10,44%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2022 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wyniósł odpowiednio 58,1% i 24,0%.

W porównaniu z 2021 r. zwiększył się udział dochodów z pracy najemnej (o 3,7 p. proc.) oraz ze świadczeń społecznych (o 0,4 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (o 2,6 p. proc.) i z pracy na własny rachunek (o 1,7 p. proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika, odszkodowania za wyrządzone szkody) jest dochodem do dyspozycji. W 2022 r. w województwie mazowieckim dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 2601,99 zł (o 9,6% wyższy w stosunku do 2021 r.). Jednocześnie był wyższy od przeciętnego w kraju o 18,6% (o 407,37 zł).

Wydatki gospodarstw domowych

W 2022 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie wynosiły 1672,67 zł i były o 13,3% (o 195,86 zł) wyższe niż przed rokiem. Wydatki miesięczne ponoszone przez 1 osobę w województwie mazowieckim były o 13,4% (o 197,45 zł) wyższe niż przeciętnie w kraju (1475,22 zł).

Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w dochodzie rozporządzalnym ukształtował się na poziomie 62,3% i był o 1,4 p. proc. większy niż w 2021 r. (w kraju relacja ta wyniosła 65,6%, tj. o 2,2 p. proc. więcej niż rok wcześniej).

W stosunku do 2021 r. zwiększyły się np. wydatki na restauracje i hotele (o 32,3%), transport (o 23,3%), użytkowanie mieszkania i nośniki energii (o 13,1%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 11,8%), edukację (o 9,5%), odzież i obuwie (o 6,9%). W ujęciu rocznym odnotowano spadek wydatków m.in. na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 1,4%).

Dochody ze świadczeń społecznych były drugim co do wielkości źródłem dochodów gospodarstw domowych

Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym wyniósł 62,3% wobec 60,9% w 2021 r.

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2021	2022		
	w złotych		2021=100	w odsetkach
Ogółem^a	1476,81	1672,67	113,3	100,0
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	1423,29	1588,73	111,6	95,0
w tym:				
żywność i napoje bezalkoholowe	353,72	395,47	111,8	23,6
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	36,07	38,25	106,0	2,3
odzież i obuwie	68,80	73,52	106,9	4,4
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	269,96	305,32	113,1	18,3
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	81,15	80,03	98,6	4,8
zdrowie	92,99	97,99	105,4	5,9
transport	134,78	166,12	123,3	9,9
łącznie ^c	68,77	71,79	104,4	4,3
rekreacja i kultura	103,38	107,91	104,4	6,5
edukacja ^d	30,33 ^e	33,20 ^f	109,5	2,0
restauracje i hotele	80,51	106,54	132,3	6,4
pozostałe towary i usługi ^a	92,80	100,64	108,4	6,0

a-d łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, c – wydatkami na usługi internetowe, d – wychowaniem przedszkolnym. e, f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 10,25%, f – 10,64%.

W strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych kształtując się na poziomie 95,0% (o 1,4 p. proc. mniej w stosunku do poprzedniego roku). Najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 23,6% ogółu wydatków (o 0,4 p. proc. mniej niż w 2021 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania i za korzystanie z nośników energii. W 2022 r. stanowiły one przeciętnie 18,3% ogółu wydatków (tak samo jak w 2021 r.).

Struktura wydatków gospodarstw domowych województwa mazowieckiego nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę odnotowano w wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe, których udział był o 3,1 p. proc. niższy niż średnio w kraju. Wyższy natomiast od średniej krajowej był m.in. udział wydatków na restauracje i hotele o 1,8 p. proc. oraz na edukację o 0,8 p. proc.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii stanowiły prawie 42% ogółu wydatków gospodarstw domowych

Spożycie artykułów żywnościowych

W 2022 r. w województwie mazowieckim, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyło się spożycie m.in. ryb i owoców morza (o 16,7%), owoców (o 9,4%), soków owocowych i warzywnych (o 7,4%), serów i twarogów (o 5,3%), jaj (o 5,0%), kawy, herbaty, kakao (o 4,3%). Wzrosło natomiast spożycie np. mięsa (o 0,7%), w tym wędlin i innych przetworów mięsnych (o 2,9%).

W 2022 r. zmniejszyło się spożycie większości produktów żywnościowych

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2021	2022
Pieczczywo i produkty zbożowe ^a w kg	4,91	4,85
w tym pieczywo ^b	2,47	2,46
Mięso ^c w kg	4,35	4,38
w tym:		
mięso surowe	2,42	2,40
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	1,72	1,77
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,30	0,25
Mleko ^f w l	2,64	2,56
Jogurty w kg	0,58	0,58
Sery i twarogi ^g w kg	0,95	0,90
Jaja w szt.	10,26	9,75
Oleje i tłuszcze w kg	0,88	0,87
Owoce ^h w kg	4,13	3,74
Warzywa w kg	7,07	6,95
Cukier w kg	0,67	0,66
Kawa, herbata, kakao w kg	0,23	0,22
Wody mineralne i źródlane w l	6,04	5,91
Soki owocowe i warzywne w l	1,21	1,12

a Bez mąki ziemniaczanej. b Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c łącznie z boczkiem surowym. d łącznie z wyrobami garnażeryjnymi; bez przetworów podrobowych. e Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i stodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych oraz bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Bez serków słodkich. h łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

W województwie mazowieckim odnotowano mniejsze niż w kraju przeciętne spożycie na osobę takich artykułów jak: cukier (o 13,2%), oleje i tłuszcze (o 13,0%), kawa, herbata, kakao (o 12,0%), mięso surowe (o 10,4%), mleko (o 10,2%). Większe było natomiast spożycie np. owoców (o 4,5%), ryb i owoców morza (o 4,2%), soków owocowych i warzywnych (o 3,7%), wód mineralnych i źródłanych (o 2,2%).

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytkowania

W 2022 r., podobnie jak w roku poprzednim, powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były urządzenia takie jak: telefony komórkowe, pralki automatyczne czy odbiorniki telewizyjne. W urządzenie z dostępem do Internetu było wyposażonych prawie 89% badanych gospodarstw domowych, prawie 72% gospodarstw posiadało samochód osobowy, a 67% kuchenkę mikrofalową.

Tablica 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	2021	2022
	w % ogółu gospodarstw domowych	
Telefon komórkowy	98,6	98,7
Pralka automatyczna	92,8	92,7
Odbiornik telewizyjny	92,2	91,4
Urządzenie z dostępem do Internetu ^b	86,1	88,7
Smartfon	77,8	83,1
Komputer osobisty	77,9	78,9
Samochód osobowy	71,6	71,9
Laptop, tablet	67,2	69,2
Kuchenka mikrofalowa	61,3	66,6
Rower (bez dziecięcego)	60,2	63,6
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	55,1	56,6
Zmywarka do naczyń	51,5	52,7
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^c	52,9	51,1
Drukarka	41,0	39,4
Drukarka wielofunkcyjna	26,9	28,5
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	20,3	21,2
Telefon stacjonarny	7,8	7,5

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje urządzenia umożliwiające połączenie z Internetem poprzez np. komputer stacjonarny, laptop, telewizor, smartfon. c Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

W porównaniu z 2021 r. zwiększył się udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w smartfon oraz kuchenkę mikrofalową (po 5,3 p. proc.), rower (bez dziecięcego; o 3,4 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 2,6 p. proc.), laptop, tablet (o 2,0 p. proc.), drukarkę wielofunkcyjną (o 1,6 p. proc.). Spadek odsetka gospodarstw domowych wystąpił natomiast w przypadku wyposażenia np. w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 1,8 p. proc.), drukarkę (o 1,6 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 0,8 p. proc.), a także telefon stacjonarny (o 0,3 p. proc.).

W stosunku do średniej krajowej, w województwie odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty (o 2,3 p. proc.), laptop, tablet (o 0,9 p. proc.), rower (bez dziecięcego) oraz urządzenie z dostępem do Internetu (po 0,8 p. proc.).

Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 5,7 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 3,3 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 3,2 p. proc.), telefon stacjonarny (o 2,3 p. proc.), kuchenkę mikrofalową (o 1,4 p. proc.).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w porównaniu z 2021 r. uległa pogorszeniu.

W 2022 r. sytuację jako dobrą albo raczej dobrą określiło 56,2% gospodarstw (w Polsce 49,9%), a 5,0% jako raczej złą albo złą (w kraju 5,9%). Jako przeciętną swoją sytuację postrzegало 38,8% gospodarstw (dla Polski średnia wynosiła 44,2%).

W województwie mazowieckim w skali roku nastąpił spadek odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą o 1,7 p. proc. (w Polsce spadek o 3,4 p. proc.) oraz wzrost odsetka gospodarstw postrzegających ją jako przeciętną wynoszący 1,7 p. proc. (w Polsce odnotowano wzrost o 2,5 p. proc.). Udział gospodarstw domowych określających swoją sytuację jako raczej złą albo złą nie zmienił się w stosunku do 2021 r. (w kraju wystąpił wzrost o 1,0 p. proc.).

W porównaniu z 2021 r. gospodarstwa domowe były lepiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania nowej generacji²

W skali roku odnotowano spadek odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą

² Kategoria ta obejmuje urządzenia umożliwiające połączenie z Internetem, niezależnie od rodzaju urządzenia i typu połączenia internetowego (np. komputer stacjonarny, laptop, tablet, telewizor, smartfon).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie

Dyrektor Agnieszka Ajdyn

Tel.: 22 464 23 15

Rozpowszechnianie:
Centrum Informacji Statystycznej

Marcin Kałuski

Tel.: 22 464 20 91

Obsługa mediów

Tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

 warszawa.stat.gov.pl

 @Warszawa_STAT

 @UrządStatystycznywWarszawie

 gus_stat

 [głównyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/głównyurządstatystycznygus)

 [głównyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/głównyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2022 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Ludność – Gospodarstwa domowe](#)

[Badanie BGD – warunki materialne ludności według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)

